

TEN GELEIDE

... en het leefde lang en gelukkig. Nu toch al bijna tien jaar. Dit eerste nummer van de tiende jaargang van het Tijdschrift voor Sociologie opent gepast met een bijdrage over sprookjes.

Lily Clerckx beschrijft daarin hoe moeders, stiefmoeders en schoonmoeders, levend of dood, in onze sprookjes worden beleefd. De 'goede moeder', de 'doorslechte stiefmoeder' worden doorgaans beschouwd als de reflectie van eeuwige menselijke problemen. Lily Clerckx plaatst ze daarentegen tegen de verhelderende achtergrond van onze sociale gezinsgeschiedenis. Wie kan lezen vangt hier een glimp op van hoe sociale werkelijkheid sprookje wordt, en, via die weg, voer voor analysten.

De tweede bijdrage van Fiselier, ter Heine en Lammers, heeft betrekking op de Nederlandse samenleving. Die auteurs vragen zich af in welke mate de zorgen van de verzorgingsstaat daar inderdaad worden beschouwd als een recht, in plaats van een gunst. Hun zorgvuldig onderzoek brengt aan het licht dat de overgrote meerderheid van de bevolking de uitkering als een recht beschouwt en de 'privacy' van de uitkeringsgerechtigde wil gewaarborgd zien.

Zij plaatsen die vaststelling dan in de context van verschillende verklarende theorieën en illustreren daarmee meteen het nut van het moderniseringsperspectief. Verschillen in de houdingen die tegen de uitkering worden aangenomen, blijken vooral door culturele en religieuze factoren te worden veroorzaakt.

De wijze waarop en de mate waarin mensen begaan zijn met hun ruimtelijke omgeving, worden door Nico Nelissen en Peer Scheepers beschreven in de derde bijdrage. Nadat zij het omgevingsbesef hebben gevat en er de dimensies van in kaart hebben gebracht, brengen zij het in verband met andere houdingen. Het eerder kleine deel van de bevolking dat intens met de omgeving is begaan, profileert zich ook vrij duidelijk in termen van andere houdingen en opvattingen.

In hun nota over de responsverhoging bij post-enquêtes, rapporteren L. Vandekerckhove en D. Verhoeven een praktische onderzoekservaring. Hun verslag is helder en minutieus. Dank zij de aandacht die wordt besteed aan de 'kleine' details van het onderzoek, vormt het meteen een bondige en vlot leesbare handleiding voor wie de respons op een (kostenbesparende) postenquête wil verhogen.

Dit eerste nummer is lijvig, divers en boeiend. Zo wordt de jaargang.

Mark Elchardus